

Broj: 03/10-50-19-177-24/17
Sarajevo, 27.12.2017.

Istraživanje broj: **269**
Vrsta istraživanja: **INF**

**POSLOVNIČKE ODREDBE
O IMENOVANJU I RAZRJEŠENJU ČLANOVA
PARLAMENTARNIH RADNIH TIJELA
U CRNOJ GORI, HRVATSKOJ, MAKEDONIJI, SLOVENIJI I SRBIJI**

Pripremila:
Nihada Jeleč

Deskriptor: parlamentarne procedure

Istraživanje je namijenjeno poslanicima i delegatima, koji mogu postaviti dodatna pitanja, sugestije i komentare na email adresu: istrazivacki.sektor@parlament.ba.

Javnost Bosne i Hercegovine može komentirati radove, ali Istraživački sektor nema mogućnost da odgovara na komentare i diskutira o istraživanju.

Informacije navedene u sadržaju istraživanja važeće su u trenutku pripreme istraživanja i one se ne ažuriraju nakon objave istraživanja.

Istraživanje ne odražava zvaničan stav Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine (PSBiH).

Sadržaj

I. Uvod	3
II. Crna Gora	3
III. Hrvatska	4
IV. Makedonija	4
V. Slovenija.....	5
VI. Srbija.....	6
VII. Izvori	7

**POSLOVNIČKE ODREDBE
O IMENOVANJU I RAZRJEŠENJU ČLANOVA
PARLAMENTARNIH RADNIH TIJELA
U CRNOJ GORI, HRVATSKOJ, MAKEDONIJI, SLOVENIJI I SRBIJI**

I. Uvod

U skladu sa zahtjevom naručioca, ovaj istraživački rad fokusiran je na imenovanje i razrješenje članova parlamentarnih radnih tijela u Crnoj Gori, Hrvatskoj, Makedoniji, Sloveniji i Srbiji. U svih navedenih pet država imenovanje članova parlamentarnih radnih tijela je detaljno uređeno skupštinskim poslovnikom.

Međutim, nešto drugačija situacija je sa razrješenjima. Naime, u Crnoj Gori i Sloveniji poslovnik ne spominje razrješenje članova parlamentarnih radnih tijela. S druge strane, Narodna skupština Srbije može donijeti odluku o prestanku dužnosti člana ili zamjenika člana odbora na prijedlog poslaničke grupe iz koje je izabran. Poslovnik makedonskog Sobraanja predviđa da radno tijelo može predložiti Sobraanju da razriješi člana radnog tijela koji tri puta uzastopno neopravdano odsustvuje sa sjednica tog tijela. U Hrvatskom saboru mandat članova radnog tijela traje od dana izbora do dana prestanka ili nastupa mirovanja zastupničkog mandata, odnosno do dana razrješenja dužnosti na koju je izabran. Njihovo razrješenje se obavlja na prijedlog Odbora za izbor, imenovanja i upravne poslove ili na prijedlog najmanje 15 zastupnika.

II. Crna Gora

Poslovnik Skupštine Crne Gore¹ propisuje izbor i imenovanje članova skupštinskih radnih tijela. Međutim, istim propisom nije predviđeno njihovo razrješenje.

Skupština Crne Gore obrazuje odbore (stalne i privremene) kao svoja radna tijela.² Odbor ima predsjednika i određeni broj članova. Broj članova odbora se utvrđuje prilikom njihovog izbora. Sastav odbora, uključujući predsjednika i zamjenika predsjednika odbora, po pravilu, odgovara stranačkoj zastupljenosti poslanika u Skupštini. Poslanik može biti član najviše tri stalna odbora. Odbor na prvoj sjednici bira, iz svog sastava, zamjenika predsjednika odbora, s tim što i predsjednik i zamjenik predsjednika ne mogu biti iz pozicije, odnosno opozicije. Zamjenik predsjednika odbora, u slučaju spriječenosti ili odsutnosti predsjednika, ima njegova prava, obaveze i odgovornosti utvrđene ovim poslovnikom. Odbor ima sekretara, koji pomaže predsjedniku odbora u izvršavanju poslova odbora.³

Izbor predsjednika i članova odbora vrši se na osnovu liste kandidata. Lista kandidata sadrži: broj članova koji se bira, ime i prezime kandidata za predsjednika i kandidata za članove koliko ih se bira, za svaki odbor posebno. Naknadni izbor predsjednika ili pojedinog člana odbora vrši se na osnovu pojedinačnih predloga.⁴

Listu kandidata za predsjednika i članove Administrativnog odbora podnosi predsjednik Skupštine, na osnovu predloga klubova poslanika. Listu kandidata za predsjednika i članove

¹ Izvor: internetska stranica Skupštine Crne Gore <http://www.skupstina.me/index.php/me/poslovnik-skupstine> (datum pristupa 25. decembar 2017.)

² Član 33. st. 1. i 2. (Obrazovanje odbora) Poslovnika Skupštine Crne Gore

³ Član 34. (Sastav odbora) Poslovnika Skupštine Crne Gore

⁴ Član 35. (Izbor članova odbora) Poslovnika Skupštine Crne Gore

ostalnih odbora podnosi Administrativni odbor, na osnovu predloga klubova poslanika. Ako pojedini klub poslanika ne predloži kandidata za člana **odbora koji mu pripada**, članovi odbora se biraju na osnovu datih predloga klubova poslanika, pri čemu se taj sastav, pod uslovom da je izabrano više od polovine članova odbora, smatra punim sastavom u smislu postojanja kvoruma za rad i odlučivanje.⁵

O listi kandidata za predsjednika i članove odbora **Skupština odlučuje u cjelini, javnim glasanjem**. Ako lista kandidata za predsjednika i članove odbora ne dobije potrebnu većinu, glasanje se ponavlja. Ako u ponovljenom glasanju lista ne dobije potrebnu većinu glasova, podnosi se novi predlog liste.⁶

III. Hrvatska

Radna tijela Hrvatskog Sabora su odbori i povjerenstva, a Sabor može, u skladu s Poslovnikom, osnovati i druga radna tijela.⁷

Radno tijelo Sabora ima predsjednika, potpredsjednika i određeni broj članova, osim radnog tijela iz članka 64. ovoga Poslovnika (*Odbor za europske poslove*) koje ima dva potpredsjednika. **Sabor bira i razrješuje** predsjednika, potpredsjednike i članove radnog tijela iz reda zastupnika u Saboru, **ako ovim Poslovnikom nije drugačije određeno** poštujući odgovarajuću zastupljenost obaju spolova. **Sastav radnog tijela Sabora u pravilu odgovara stranačkom sastavu Sabora. Mandat predsjednika, potpredsjednika i članova radnog tijela traje od dana izbora do dana prestanka ili nastupa mirovanja zastupničkog mandata, odnosno do dana razrješenja dužnosti na koju je izabran.**⁸

Predsjednik i potpredsjednici Sabora te predsjednici, potpredsjednici i članovi radnih tijela Sabora, **biraju se na vrijeme do isteka zastupničkog mandata, odnosno do dana razrješenja**. Njihov izbor, imenovanje te razrješenje obavlja se na prijedlog Odbora za izbor, imenovanja i upravne poslove ili na prijedlog najmanje 15 zastupnika.⁹ I u članu 105. Poslovnika Sabora se navodi da Odbor za izbor, imenovanja i upravne poslove, pored ostalog, priprema i podnosi Saboru prijedlog za izbor i razrješenje predsjednika, potpredsjednika i članova radnih tijela Sabora.

IV. Makedonija

Prema skupštinskom Poslovniku, Makedonsko Sobranje odlukom osniva stalna i privremena radna tijela, a može osnovati istražnu komisiju za sve oblasti i za sva pitanja od javnog interesa. Sastav radnih tijela i istražnih komisija se utvrđuje odlukom Sobraanja, u zavisnosti od broja poslanika u klubovima poslanika, poslanika koji nisu organizirani u klub poslanika i u skladu sa Zakonom o jednakim mogućnostima za žene i muškarce. Predsjednik istražne komisije u pravilu je iz opozicionog kluba poslanika.¹⁰ Radno tijelo ima predsjednika, zamjenika predsjednika, određen broj članova i njihovih zamjenika.¹¹

⁵ Član 36. Poslovnika Skupštine Crne Gore

⁶ Član 37. Poslovnika Skupštine Crne Gore

⁷ Članovi 44. i 45. Poslovnika Hrvatskoga sabora. Izvor: internetska stranica Hrvatskog sabora <http://www.sabor.hr/poslovnik-hrvatskoga-sabora-radna-tijela> (datum pristupa 26. decembar 2017.)

⁸ Član 46. (Sastav radnog tijela Sabora) Poslovnika Hrvatskoga sabora

⁹ Član 272. st. 1. i 3. Poslovnika Hrvatskoga sabora

¹⁰ Članovi 117. i 118. Poslovnika Sobraanja Makedonije. Izvor: <https://www.sobranie.mk/delovnik-na-sobranieto.nspx> (datum pristupa 27. decembar 2017.)

¹¹ Članovi 117. i 118. Poslovnika Sobraanja Makedonije. Izvor: internetska stranica makedonskog Sobraanja <https://www.sobranie.mk/delovnik-na-sobranieto.nspx> (datum pristupa 27. decembar 2017.)

O prisustvu članova radnih tijela vodi se evidencija. Član radnog tijela koji je spriječen da prisustvuje sjednici dužan je da o tome na vrijeme obavijesti predsjednika radnog tijela. Članu radnog tijela koji je odsutan najmanje tri puta sa sjednice radnog tijela, a o tome nije obavijestio predsjednika radnog tijela, od plate se odbija 5% za svaki dan odsustva, o čemu akt donosi Komisija za pitanja izbora i imenovanja. **Radno tijelo može predložiti Saboru da razriješi člana radnog tijela koji tri puta uzastopno neopravdano odsustvuje sa sjednice tijela.**¹²

V. Slovenija

Poslovnik Državnog zbora¹³ uređuje sastav parlamentarnih radnih tijela, ali ne i njihovo razrješenje.

Prema Poslovniku, Državni zbor formira radno tijelo i donosi odluku o njegovim zadacima na prijedlog Kolegija. Radno tijelo ima predsjednika, u pravilu jednog potpredsjednika i članove. Ukupan broj svih članova je neparan. U pravilu mjesto predsjednika i potpredsjednika radnih tijela pripada poslanicima različitih klubova poslanika. Ako je predsjednik radnog tijela iz reda predstavnika klubova poslanika vladajuće koalicije, potpredsjednik radnog tijela u pravilu je iz reda kluba poslanika opozicije, i obratno. Rukovodeće funkcije i većina članova u Komisiji za nadzor javnih finansija i Komisiji za nadzor obavještajnih i sigurnosnih službi pripadaju poslanicima opozicijskih klubova poslanika.

Prilikom donošenja odluke o broju članova svih radnih tijela koji pripadaju pojedinim klubovima poslanika, Kolegij uzima u obzir veličinu (broj članova) pojedinog kluba poslanika, a prilikom donošenja odluke o mjestima u pojedinačnim radnim tijelima uzima u obzir omjer među poslanicima vladajuće koalicije i poslanicima opozicije. Svakom klubu poslanika se u pravilu osigura najmanje jedno mjesto u svakom radnom tijelu. Pri sastavljanju radnih tijela i određivanju funkcija u njima Kolegij može uzimati u obzir i klub nepovezanih poslanika (*mješoviti klub*).

Prilikom određivanja rukovodećih funkcija u radnim tijelima uzima se u obzir veličina kluba poslanika, a pored toga i raspodjela drugih funkcija u Državnom zboru te raspodjela poslanika u delegacije u međunarodnim parlamentarnim institucijama te međunarodnim organizacijama i međunarodnim tijelima.

Klub poslanika određuje svoje članove u pojedinom radnom tijelu s obzirom na broj mjesta koja mu u tom radnom tijelu pripadaju i o tome obavještava predsjednika Državnog zbora. Nakon imenovanja predsjednika i potpredsjednika te članova radnih tijela na osnovu prethodnog stava, njihov sastav se objavljuje na internetskoj stranici Državnog zbora. Na isti način se objavljuju i **izmjene u sastavu radnih tijela.**¹⁴

¹² Član i 126. Poslovnika Sabora Makedonije

¹³ Izvor: internetska stranica Državnog zbora Slovenije https://www.dz-rs.si/wps/portal/Home/ODrzavnemZboru/PoslovnikDrzavnegaZbora/lut/p/z1/04_Sj9CPyKssy0xPLMnMz0vMAfljo8zivT39gy2dDB0N_C0N3Qw8Q43dTYx9QwwMwoz1wwkpiAJKG-AAjgb6BbmhigAwDbJW/dz/d5/L2dBISEvZ0FBIS9nQSEh/ (datum pristupa 27. decembar 2017.)

¹⁴ Član 33. (Radna tijela) Poslovnika Državnog zbora

VI. Srbija

Kako je propisano Poslovníkom¹⁵, izbor članova skupštinskih radnih tijela, po pravilu se vrši na prvoj sjednici Narodne skupštine Srbije.¹⁶ Radna tijela Narodne skupštine mogu biti stalna i privremena. Stalna radna tijela su odbori i Odbor za prava djeteta kao posebno radno tijelo, a privremena radna tijela su anketni odbori i komisije.¹⁷

Konstituiranje odbora Narodne skupštine

Poslaničke grupe predlažu kandidate za članove i zamjenike članova odbora, srazmjerno broju narodnih poslanika poslaničke grupe u odnosu na ukupan broj narodnih poslanika u Narodnoj skupštini. U sastavu odbora prilikom utvrđivanja srazmjernog učešća poslaničkih grupa u ukupnom broju članova i zamjenika članova odbora, obezbjeđuje se većina onih stranaka koje čine parlamentarnu većinu. Ako poslanička grupa ne predloži kandidate za članove i zamjenike članova odbora, odbor se konstituiše u sastavu u kome je izabran na osnovu prijedloga poslaničkih grupa koje su predložile svoje kandidate, ako je izabrano više od polovine broja članova odbora utvrđenog ovim poslovníkom. Narodni poslanik može biti član više odbora.¹⁸

Predsjednik Narodne skupštine podnosi Narodnoj skupštini prijedlog odluke o izboru članova i zamjenika članova odbora na osnovu prijedloga poslaničkih grupa. O prijedlogu odluke o izboru članova i zamjenika članova odlučuje se u cjelini, javnim glasanjem. Članovi i zamjenici članova odbora su izabrani ako je za prijedlog odluke glasala većina od ukupnog broja narodnih poslanika. Ako prijedlog odluke ne bude usvojen, postupak se ponavlja.¹⁹

Prestanak dužnosti člana ili zamjenika člana odbora

Na prijedlog poslaničke grupe, Narodna skupština može da donese odluku o prestanku dužnosti člana ili zamjenika člana odbora koji je izabran iz reda članova te poslaničke grupe i izboru novog člana ili zamjenika člana odbora. O prestanku dužnosti člana ili zamjenika člana odbora i izboru novog člana ili zamjenika člana odbora, Narodna skupština odlučuje na prvoj narednoj sjednici, po dostavljanju prijedloga poslaničke grupe. Zamjenik člana odbora zamjenjuje člana odbora u slučaju njegovog odsustva ili prestanka dužnosti člana odbora, do izbora novog člana odbora.²⁰

¹⁵ Izvor: internetska stranica Narodne skupštine Srbije [http://www.parlament.gov.rs/narodna-skupstina/-vazna-dokumenta/poslovník-\(precisceni-tekst\)/radna-tela-narodne-skupstine.1334.html](http://www.parlament.gov.rs/narodna-skupstina/-vazna-dokumenta/poslovník-(precisceni-tekst)/radna-tela-narodne-skupstine.1334.html) (datum pristupa 26. decembar 2017.)

¹⁶ Član 4. st. 2. Poslovníka Narodne skupštine Srbije

¹⁷ Član 41. Poslovníka Narodne skupštine Srbije

¹⁸ Član 23. Poslovníka Narodne skupštine Srbije

¹⁹ Član 24. Poslovníka Narodne skupštine Srbije

²⁰ Član 45. Poslovníka Narodne skupštine Srbije

VII. Izvori

Internetska stranica Skupštine Crne Gore <http://www.skupstina.me/index.php/me/poslovnik-skupstine>

Internetska stranica Hrvatskog sabora <http://www.sabor.hr/poslovnik-hrvatskoga-sabora-radna-tijela>

Internetska stranica Sobraanja Makedonije <https://www.sobranie.mk/delovnik-na-sobranieto.nspix>

Internetska stranica Državnog zbora Slovenije

https://www.dz-rs.si/wps/portal/Home/ODrzavnemZboru/PoslovnikDrzavnegaZbora!/ut/p/z1/04_Sj9CPykssy0xPLMnMz0vMAfljo8zivT39gy2dDB0N_C0N3Qw8Q43dTYx9QwwMwoz1wwkpiAJKG-AAjgb6BbmhigAwDbJW/dz/d5/L2dBISEvZ0FBIS9nQSEh/

Internetska stranica Narodne skupštine Srbije

[http://www.parlament.gov.rs/narodna-skupstina-/vazna-dokumenta/poslovnik-\(precisceni-tekst\)/radna-tela-narodne-skupstine.1334.html](http://www.parlament.gov.rs/narodna-skupstina-/vazna-dokumenta/poslovnik-(precisceni-tekst)/radna-tela-narodne-skupstine.1334.html)